

03 Januari 2016.

Voorganger : Dolf v.d. Linden osa

'Driekoningen'

Lezing: Jesaja 60, 1-6

Sta op en schitter, Jeruzalem, je licht is gekomen, over jou schijnt de luister van de HEER.

Duisternis bedekt de aarde en donkerte de naties, maar over jou schijnt de HEER, zijn luister is boven jou zichtbaar.

Volken laten zich leiden door jouw licht, koningen door de glans van je schijnsel.

Open je ogen, kijk om je heen: ze stromen in drommen naar je toe;

je zonen komen van ver, je dochters worden op de heup gedragen.

Je zult stralen van vreugde als je het ziet, je hart zal van blijdschap overslaan.

De schatten van de zee zullen je toevallen, de rijkdom van vreemde volken valt je in de schoot. Een vloed van kamelen zal je land overspoelen, jonge kamelen uit Midjan en Efa.

Uit Seba komen ze in groten getale, beladen met wierook en goud.

Zij verkondigen de roemrijke daden van de HEER.

Evangelie: Matteüs 2, 1-12

Toen Jezus geboren was in Bethlehem in Judea, tijdens de regering van Herodes, kwamen er magiërs uit het Oosten in Jeruzalem aan. Ze vroegen: 'Waar is de pasgeboren koning van de Joden? Wij hebben namelijk zijn ster zien opgaan en zijn gekomen om hem eer te bewijzen.' Koning Herodes schrok hevig toen hij dit hoorde, en heel Jeruzalem met hem. Hij riep alle hogepriesters en Schriftgeleerden van het volk samen om aan hen te vragen waar de Messias geboren zou worden. 'In Bethlehem in Judea,' zeiden ze tegen hem, 'want zo staat het geschreven bij de profeet: En jij, Bethlehem in het land van Juda, bent zeker niet de minste onder de leiders van Juda, want uit jou komt een leider voort die mijn volk Israël zal hoeden.' Daarop riep Herodes in het geheim de magiërs bij zich; hij wilde precies van hen weten wanneer de ster zichtbaar geworden was, en stuurde hen vervolgens naar Bethlehem met de woorden: 'Stel een nauwkeurig onderzoek in naar het kind. Stuur mij bericht zodra u het gevonden hebt, zodat ook ik erheen kan gaan om het eer te bewijzen.' Nadat ze geluisterd hadden naar wat de koning hun opdroeg, gingen ze op weg, en nu ging de ster die ze hadden zien opgaan voor hen uit, totdat hij stil bleef staan boven de plaats waar het kind was. Toen ze dat zagen, werden ze vervuld van diepe vreugde. Ze gingen het huis binnen en vonden het kind met Maria, zijn moeder. Ze wierpen zich neer om het eer te bewijzen. Daarna openden ze hun kistjes met kostbaarheden en boden het kind geschenken aan: goud en wierook en mirre. Nadat ze in een droom waren gewaarschuwd om niet naar Herodes terug te gaan, reisden ze via een andere route terug naar hun land.

Overweging

Het is juichende poëzie, zo begonnen wij naar de beide lezingen te luisteren. Er gaan grote wonderen gebeuren: er zal een licht komen dat alle duisternis verdrijft. Volkeren komen in beweging. Dure schatten worden aangedragen. Het lijkt wel of hemel en aarde in beweging zijn. Jongeren dansen van vreugde, het kan niet op, en dat alles is een voorspel van de openbaring van de nieuwe Koning der Joden. De nieuwe koning die van Godswege is gekomen op deze wereld. Magiërs, wijzen uit het oosten worden in deze beweging, deze voettocht, in deze dans opgenomen. Opgetogen vertrekken ze uit hun vaderland. De nieuwe koning is gekomen voor allen, heiden volkeren en Joden, allen behoren hem toe. Een nieuwe koning die God is, daar dans je naar toe vol vreugde om Hem te ontmoeten. Hij is alles, alles: heden, verleden en toekomst.

Wanneer wij deze beweging even stilzetten om een paar zakelijke feiten te beschouwen in deze tocht, dan zien we dat de ster van uitzonderlijk belang is. In die oude, oude tijden

kreeg ieder mens bij zijn geboorte een ster toegewezen, dat was een vast gegeven. En die ster beschermt en begeleidt hem/haar heel zijn leven lang. Merkwaaardig genoeg kennen wij nog de uitdrukking: onder een goed gesternte geboren te zijn. In de oude christelijke traditie is die ster overgegaan in een persoonlijke engelbewaarder, die elke gedoopte toegewezen kreeg om hem/haar te beschermen heel het leven.

De ster die de wijzen volgen verwijst naar het verschijnen op aarde van een belangrijk persoon, die voor anderen van grote betekenis is. De ster is het levensteken van de nieuwe koning.

Een ander punt, belangrijk in het evangelie, is dat de geboorte van Jezus een bedreiging was voor de machthebbers toen. Tirannen en dictators voelen vlijmscherp de ontwapenende kracht van Jezus aan, zijn doodsbang dat zij hun macht verliezen. Herodes is zich dood geschrokken toen de Wijzen in hun beweging even bij hem langs kwamen. Hij raakt in grote paniek, zoals we hoorden. Hij maakt al gemene plannen om pasgeboren kinderen te vermoorden, terwijl hij zei: ik ga het hulde brengen: gemener kan niet. Maar onbevreesd gaan ze de ster achterna, dat moet goed komen, niemand houdt hen tegen.

Eigenlijk staan hier twee machten tegenover elkaar: het kwaad, de macht van het kwaad in de persoon van Herodes, tegenover het leven, de vrede, de vreugde, God, zelf geboren in het kind en open naar allen. Goed en kwaad, leven en dood, vreugde en angst tegenover elkaar. Dit is de mystieke achtergrond van dit evangelie met de Wijzen naar Jerusalem om in Bethlehem aan te komen, trotserende de kwade machten. Het kind zal overwinnen!

Wanneer wij het kerstgebeuren in zijn brede context beschouwen, dan mogen we zeggen: God, mens, het kind zoekt onderdak. Zoekt mensen om in te groeien. Het is niet zo dat hij slechts even langs kwam, om dan weer te vertrekken. Zijn bezoek, zet zich voort, blijvend. Zijn bezoek wordt een groeiproces van liefde en leven, van God in mensen. En het begon in de stal, een vrouw, levend in pure ontvankelijkheid voor het leven, stelt zich open. Herders buiten de gevestigde orde levend, en niet gehinderd door vastgeroeste beelden, zien de hemel opengaan. Zij zijn voor altijd aangeraakt, hun leven veranderde. Magiërs die er hun vak van maakten, de hemel af te turen, zien een nieuwe tijd aanbreken. Ze geloven erin: hun leven veranderde. De verschijning, de openbaring des Heren is eigenlijk een blijvend gebeuren, en kan ook ons overkomen.

Wij worden dan niet zo bang, zo schuw of zenuwachtig als Herodes, vrezend dat wij alles kwijtraken, als hij in ons bestaan komt. Op zoek, in beweging, open, ontvankelijk zijn toch prachtige kwaliteiten van leven, die wij als christenen bij ons doopsel hebben ontvangen. In het evangelie van vandaag is geloven iets anders uitgelegd en verwoord dan in de 12 artikelen van het geloof, het is beweging. In beweging zit geloven, tasten en hopen, verlangen, op zoek gaan: iets anders uitgelegd, iets anders verwoord.

Jozef en Maria hadden het leven al bij zich op hun tocht. Zij zochten een nederige plaats om hem geboren te laten worden. De engelen maakten een duikvlucht om óók op aarde hun hemelse koning te komen begroeten! De herders zochten en vonden; de magiërs zochten en vonden

Tallose mensen zoeken, twijfelaars, onzekeren, verwarden, ontheemden, de hele geschiedenis door zijn zij op pad en vonden de vervulling van hun leven.

=====
Perikopen: © Nederlands Bijbelgenootschap 2004/2007.

*De levende zegene en behoede u
De Levende doe zijn aangezicht over u lichten, en zij u genadig.
De Levende verheffe zijn aangezicht over u en geve u vrede.*